

OBČINA BRDA

Trg 25. maja 2
5212 Dobrovo

Številka: 0321-01/2024

Datum: 6. 2. 2024

OBČINSKI SVET OBČINE BRDA

ZADEVA: ODGOVORI NA POBUDE IN VPRAŠANJA SVETNIKOV 10. REDNE SEJE

Teja Jelina

1. *Pobuda za pripravo in sprejetje Odloka o ohranjanju suhih zidov za ohranjanje kulturne krajine v Občini Brda*

Svetniška skupina SDS, na občinski seji dne, 19.12.2023, na podlagi že podane pobude g. Borisa Šfiligoja, bivšega svetnika svetniške skupine SDS, daje ponovno pobudo za pripravo in sprejetje Odloka o ohranjanju suhih zidov za ohranjanje kulturne krajine v Občini Brda.

G. Šfiligoj si je v preteklosti leta prizadeval, da bi s predlaganim Odlokom zaščitili našo kulturno krajino in vse suhe zidove, ki so nastali do današnjih dni, zdaj pa nas je ponovno prepričalo povabilo na predstavitev o pomenu ohranjanja večšine suhozidne gradnje, kot pomembnega segmenta dediščine, ki ga je soorganizirala Občina Brda in katerega smo se kot predstavniki svetniške skupine SDS tudi udeležili in nas vzpodbudilo, da se zavzamemo za to tematiko in odločno podpremo zaščito suhih zidov ter idejo o širjenju znanja gradnje suhih zidov tudi v naši občini. Predlog g. Šfiligoja je osnutek, o katerem se je potrebno vsekakor temeljito pogovoriti in odpreti razpravo na to temo ter za Občino Brda pripraviti Odlok, ki bo zaščтил mojstrovine, ki so jih izdelovali naši predniki in vzpodbuditi mlajšo generacijo, da bo s tem delom nadaljevala in se morebiti tudi izučila za to obrt.

Pred nekaj meseci smo zasledili izvedbo delavnice gradnje suhih zidov na območju občine Sežana. Sežana je zelo daleč na tem področju, delijo sredstva za izgradnjo suhih zidov in imajo zato tudi Pravilnik o subvencioniranju obnov kraških suhih zidov v Občini Sežana. Lahko so nam za velik zgled. Dejstvo je, da je suha gradnja zidov pri nas ravno tako doma in bi z nadaljevanjem te večšine tudi naprej še dodatno služila za utrjevanje brežin teras.

Podajamo tudi nekaj povezav omenjene tematike:

- *Kaj je suhi zid*
- *Predstavitev večšine suhozidne gradnje in ohranjanja kulturne krajine*
- *Spodbujanje ohranjanja kulturne dediščine v občini Sežana v letu 2023*
- *PRIROČNIK KRAŠKE SUHOZIDNE GRADNJE*
- *Suhi zidovi Krasa*
- *Pravilnik o subvencioniranju obnov kraških suhih zidov v Občini Sežana*

Svetniška skupina je pripravljena pomagati in sodelovati pri pripravi, ker resnično vidimo velike prednosti omenjenega dokumenta za ohranjanje naše lepe briške krajine kot nepremično kulturno dediščino.

Pripravila:

Svetniška skupina SDS

V prilogi:

- *Pobuda občinskega svetnika g. Šfiligoja*
- *Dopis Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, 14.01.2008*
- *Vabilo na predstavitev: Suhi zidovi in ohranjanje kulturne krajine, z dne 5.12.2023*
- *Pobudo pošiljamo tudi v elektronski obliki zaradi omenjenih povezav na tematiko.*

ZADEVA: POBUDA OBČINSKEGA SVETNIKA

PODPORNI ZIDOVI V BRDIH

Podporni zidovi ob poteh in vinogradih predstavljajo izjemno krajinsko posebnost v ~~Goriških~~ Brdih. Briški kmet je moral globoko razkopati svojo opočno zemljo, da je lahko vsadil trte, oljke, fige in drugo sadje. Razpokana opoka, bolj znanstveno fliš ali lapor, se sčasoma preperela in dala čudovito podlago za vse vrste sadja in trto, predvsem za rebulo.

Ob razkopavanju je med opoko našel na žile kamna peščenjaka, različno oblikovanega in različne velikosti: ni ga treba obdelovati, briški kamen je že "naravno" razrezan in oblikovan. S kamenjem, ki ga je izkopal, si je sezidal hišo, štalo, gospodarsko poslopje. Zaradi strmine pa je moral podpreti terase, ki so nastajale z razkopavanjem, in sicer s kamenjem, ki ga je prav na tem mestu izkopal. Nastajal je tipičen briški zid - *suhí zíd*, ki je podpiral terase (v vzhodnih Brdih "zakopence" v zahodnih "banče"). Vsi kmetje so znali zidati in so zidali sami. Zidovi so bili prilagojeni določenim potrebam. Bili so različnih višin. Med njimi so bili tudi takšni, ki so desekali višino tudi do 4m. Nagnjeni so bili proti strmini in zadaj zasuti z drobnim kamenjem (gruščem), ki je služil za normalen odtok vode (drenaža). Grušč in slabo kamenje so zmetali na dno "žlaga" in s tem ustvarili naravno zbiranje in odtok vode. S tem so desekali, da v Brdih ni bilo plazov.

Takšne zidove lahko najdemo nad in pod cestami in služijo kot podporni zidovi. Briške občine so za časa Avstrije uporabljale to enostavno kmečko tehniko za zidanje podpornih zidov. Tako imamo v Brdih največ:

- suhih podpornih zidov (avstrijski)

- v času Italije so zidali podporne zidove z "bunkasto" obdelanim kamenjem, položenim v ravnih vrstah t.i. podporni zid z obdelanim kamnom (rimski ali italijanski). V občini Kojsko je v času Italije tovrstne zidove zidal ing. Remigj Korsič, ki urejal je gradbene zadeve v občini Kojsko. Kamen za gradnjo podpornih zidov so pridobivali iz kamnoloma "Boškič"

- v času Jugoslavije so nadomeščali zrušene zidove ali delali nove, enostavno iz betona. Tako imamo betonske zidove (jugoslovanske), ki občutno kvarijo krajinski videz in niso niti tehnično primerni. (Glej betonski podporni zid ob izhodu iz Kojskega proti Humu: betonski zid, ki naj bi bil imenitnejši zaradi nakazanih arkad, ki pa je razpokan in bo popolnoma razpadel.)

Naša sosednja briška občina Števerjan je z odlokom prepovedala obcestne (in tudi siceršnje) betonske podporne zidove in predpisala suhi zid. Kot primer "zgodovinskega" obeležja obcestnih podpornih zidov navajamo visok (nad 4m) podporni zid ob poti pred spustom v "zdenč" v Gradnem. Zidali so ga leta 1905, ko so "Blaževi" kopali novino za prvi sklenjen vinograd (prej samo "binže"). Ta zid se v nadaljevanju veže z "naravnim" zidom (odkrita žila peščenjaka). Od "Zdenca" naprej proti Gradnem je visok in dolg suhi zid zidan z zelo velikimi kamni. Zidal ga je lastoročno gradenski vikar Rotar leta 1864 (oznaka na prvem kamnu se je okrušila in izgubila), ko je kupil od države parcelo (avstrijska agrarna reforma) lastoročno skopal in zasadil trte in oljke.

Suhi zid je nedvomno briška kulturna dediščina, zato predlagam občinskemu svetu:

- A. -z odlokom prepovedati rušenje suhih podpornih zidov.
-z odlokom prepovedati zidanje betonskih podpornih zidov.
-z odlokom predpisati način zidanja podpornih zidov in prepovedati zidanje fugiranih zidov z Istrskim oz. kraškim sivim obdelanim kamnom.
- B. S primernimi denarnimi subvencijami pomagati ohraniti podporne zidove ob cestah in poteh in

kamnite mostove na briških potokih (Črnaški itd.)

- C. Ob zbiranju ledinskih imen (krajevno imenoslovje), ki ga sedaj v Brdih vodi g. Klemše, evidentirati vse podporne zidove in kamnite mostove za pripravo seznama kulturne dediščine.
- D. Katastersko je treba evidentirati in označiti :
-poljske poti
-srednjeveške poti
-vojaške poti
Te poti so važen turistični povezovalni element, bodisi kot kolesarske (kjer je to primerno) , bodisi kot sprehajalne poti. Opremiti jih je treba s primernimi zgodovinskimi in smernimi tablamami in jih označiti (z različnimi barvami) na posebnem turističnem zemljevidu Brd.
- E. Občinska uprava naj v proračunih za naslednja leta zagotovi ustrezna proračunska sredstva, hkrati pa naj naredi vse potrebno za pridobitev dela sredstev iz evropskih skladov.

Območna enota Nova Gorica

Številka: 808-2/2007-M/K
Datum: 14.01.2008

Zbiru
mi H
odloži!

OBČINA BRDA			
15-01-2008			
prejeto	str.	16.	17.

OBČINA BRDA
Trg 25. maja 2
5212 DOBROVO V BRDIH

Zadeva: Gradnja kamnitih podpornih zidov na območju Občine Brda; mnenje in navodila.
Zveza: Vaš dopis z dne 10.12.2007, prejeli dne 11.12.2007 s prilogo: zapisnik komisije.

Spoštovani!

Ugotovitvam in zgodovinskemu orisu, ki ga je poglobljeno sestavila komisija za evidenco, zaščito in obnovo naravne in kulturne dediščine, skoraj ni kaj dodati. Popolnoma se strinjamo, da je kamniti suhozid del briške kulturne dediščine, zato bi bilo dobro imeti ustrezen Odlok že do sedaj, saj so mnogi podporni zidovi že izvedeni in to pretežno nestrokovno:

- kamni «neuravnoteženo» ležijo v zidu, kot vezivo se uporablja cementna malta, prepusti za vodo se ne izvajajo...

Izkopan briški kamen je večinoma v obliki plošč, tudi zelo masivnih in različnih debelin, zaradi lažje izvedbe pa se izvajalci poslužujejo raje lomljenega kamna.

Za izvedbo suhozida so ploščati kamni vsekakor primernejši, saj lepo nalegajo drug na drugega v plasteh različnih debelin, pri čemer je potrebno paziti na prave preklope zaradi vezave, priporočljiv je tudi nagib proti brežini.

Možna pa je tudi izvedba suhozida iz lomljenega peščenjaka, kjer pa je potrebna večja spretnost in usposobljenost izvajalcev. Kamne nepravilnih oblik je potrebno ustrezno podložiti z manjšimi kamni in zakliniti s skrlicami. Taki kamniti suhozidi prepuščajo vodo in dodatni prepusti niti niso potrebni.

Pri zidovih večjih višin (nad 2.0m) je dopustna tudi AB ojačitev, v tem primeru pa je potrebno na več mestih izvesti prepuste za odvodnjavanje meteorne vode, kar smo skušali prikazati v grafični prilogi.

Odlok naj po možnosti vsebuje tudi določilo, da smejo tovrstne zidove graditi za to usposobljeni izvajalci pod nadzorom ustreznih strokovnjakov. Predlagamo, da si skupaj ogledamo primere pravilno in nepravilno izvedenih zidov, pripravljeni pa smo sodelovati tudi pri praktičnih preizkusih.

Lep pozdrav!

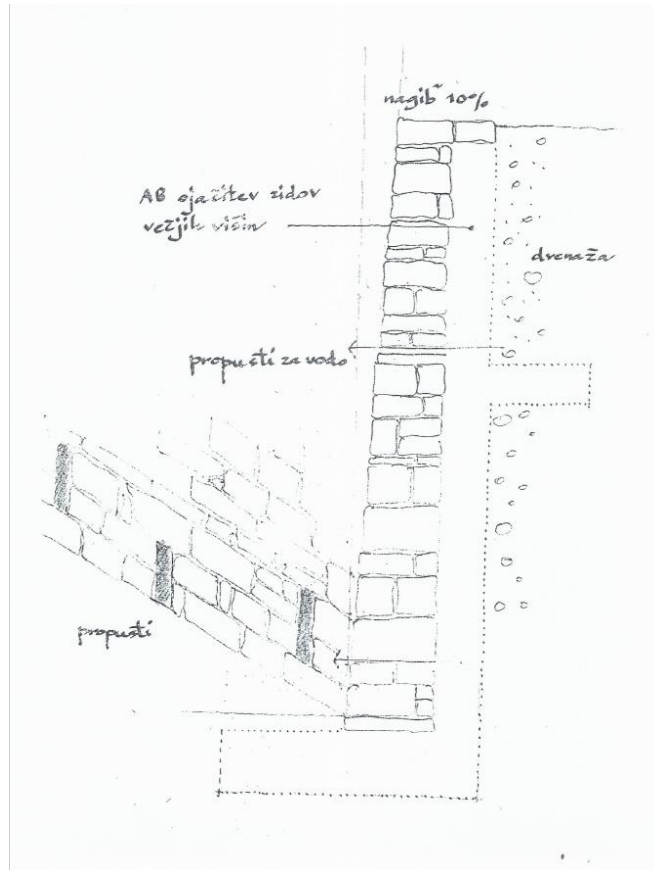
Odgovorni konservator (j):
Mitja Mozetič u.d.i.a.

Priloga: 1 x skica.

Vodja enote
Robert Cery, univ. diplomant

Delpinova 16, p.p. 87, SI-5000 Nova Gorica
telefon: +386 (0)5 330 84 50, telefaks: +386 (0) 302 86 90
e-pošta: zsklad@zsklad.si
<http://www.zsklad.si>

Registracija: 1/32177/00, Matična številka: 1423215
Standardna klasifikacija dejavnosti/šifra podezreda: 92.522
Davčna številka: SI 45991413
Tiskarski račun: 01100-003038/008

Projekt
SUHI ZID IN OHRANJANJE KULTURNE KRAJINE
 Suhi zidovi in druge konstrukcije grajene na suho so nastale v različnih zgodovinskih obdobjih. Kot pomemben element kulturne krajine prispevajo k njeni prepoznavnosti in identiteti. Veščina suhozidne gradnje s znanji in tehnikami je bila leta 2018 vpisana v Unescov reprezentativni seznam nesovne dediščine človeštva.

Vabilo na predstavitev

Suhi zidovi in ohranjanje kulturne krajine

Aktivna skupnost in dediščina

Predstavnike lokalne samouprave, različnih društev in posameznike, ki jih tematika zanima ali še posedujejo znanja o gradnji na suho, vabimo na predstavitev o pomenu ohranjanja večšine suhozidne gradnje, kot pomembnega segmenta dediščine, ki bo v torek, 5. 12. ob 18. uri na Osnovni šoli Alojza Gradnika Dobrovo, Trg 25. maja 9.

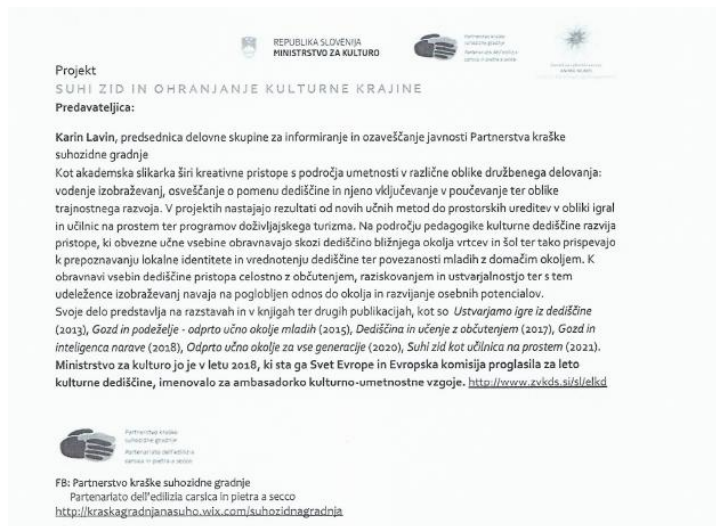
Vsebine predstavitev:

- Pomen suhih zidov in drugih objektov grajenih na suho za ohranjanje tipične kulturne krajine.
- Tehnika gradnje na suho: od lokalnih posebnosti do vpisane v Unescov Reprezentativni seznam nesovne dediščine človeštva.
- Material iz lokalnega okolja, avtentične rešitve in trajnostni razvoj.
- Ohranjanje večšine suhozidne gradnje v Partnerstvu kraške suhozidne gradnje: pobude krajanov in aktivnosti občin.
- Dejavnosti za različne ciljne skupine.
- Potencial za razvoj izobraževalnih in turističnih vsebin.
- Razgovor s sodelovanjem udeležencev: Aktivna skupnost in skrb za dediščino.

Toplo vabljeno!

Organizatorji dogodka
 Partnerstvo kraške suhozidne gradnje
 Zavod za celostni razvoj Anima Mundi
 Občina Brda

Predavanje je organizirano v okviru projekta Suhi zid in ohranjanje kulturne krajine in je za udeležence brezplačno.

Dejan Rusjan – Oddelek za okolje in prostor

Glede sprejetja odloka o ohranjanju suhozidov na Zavodu za varovanje kulturne dediščine v Novi Gorici pobudo sicer pozdravljajo, povedo pa, da je za to potrebno najprej narediti raziskavo terena, izdelati popis tipov suhozidne gradnje (infrastrukture) ter njihovo ovrednotenje in na podlagi evidence in dokumentacije ter meril vrednotenja ugotoviti ali imajo grajene strukture lastnosti dediščine in če jih imajo jih lahko vpišemo v register kulturne dediščine. Priprava strokovne osnove se lahko prične na pobudo občine in se umesti v program dela zavoda za prihodnja leta.

Povedati moramo tudi, da imamo na območju občine Brda že zaščiten suhozid v naselju Gradno.

Druga zadeva pa je določitev načina gradnje suhozidov in drugih zidov, kar načeloma določa OPN. V trenutno veljavnem Odloku o OPN Občine Brda (Uradno glasilo slovenskih občin št. 21/6.5.2022) piše: »Podporni zidovi se praviloma izvedejo kot suhozidi. V primeru zahtevnejše konstrukcije naj bodo betonski oporni zidovi obloženi z avtohtonim kamnom ali arhitekturno oz. krajinsko oblikovani«. Naše mnenje je, da imamo na območju Brd več različnih tipov kamnitih zidov, pri novogradnjah pa se investitorji največkrat odločijo za fugirani kamniti zid zaradi enostavnejše, cenejše in kvalitetnejše izvedbe zahtevnejše konstrukcije. Velik problem v Brdih predstavlja zagotovitev kvalitetnega avtohtonega briškega kamna, sploh pa ko gre za večje količine. Brez obnove briških vinogradov je to zelo težko zagotoviti. Dejansko takega kamna (skorajda) ni možno kupiti v prosti prodaji.

Na Zavodu za varovanje kulturne dediščine v Novi Gorici povedo, da imamo na območju Brd več tipov kamnitih zidov. V kolikor bi želeli določiti pogoje gradnje kamnitih zidov bi morali to upoštevati in pripraviti strokovne podlage, za kar so potrebne raziskave vseh vrst zidov. Pri gradnji suhozidov morajo sodelovati usposobljeni in izurjeni delavci, ki imajo znanje in veščine oz. prakse glede suhozidne gradnje, t. i. nosilci.

Glede načina izgradnje suhih zidov smo za informacijo poklicali na Občino Komen, ki je ena izmed kraških občin, kjer velja tradicija gradnje kraških suhozidov in povedali so nam, da je gradnja takih zidov precej dražja od gradnje klasičnih kamnitih zidov z malto, ker je potrebno veliko več ročnega dela, zato se gradnja takšnih zidov v njihovi občini izvaja preko vaških skupnosti s prostovoljci, ki dela izvajajo brezplačno. Občina financira mentorstvo s strani konzorcija. Kamen na krasu ni problem, ker je tega v izobilju. Način gradnje suhozidov kot ga imajo na krasu, preko vaških skupnosti s prostovoljci, je lahko za zgled tudi naši občini. Občina Komen ne daje subvencij fizičnim in pravnim osebam za obnovo ali gradnjo kraških suhozidov.

V Občini Sežana so leta 2018 sprejeli PRAVILNIK o subvencioniranju obnov kraških suhih zidov, na podlagi katerega izvajajo letne JAVNE RAZPISE za subvencioniranje teh zidov. Za leto 2022 je bilo v občinskem proračunu na posebni proračunski postavki zagotovljenih 15.000 €. Predmet razpisa je bil subvencioniranje dveh sklopov:

- obnova suhega zidu izvedena v navedenem letu na območju Občine Sežana, neposredno ob javnih površinah oziroma ob javnih, turističnih, uličnih in drugih poteh, ki so namenjene širši javnosti;
- usposabljanje »Gradnja suhozidnih konstrukcij« po programu, ki je priloga razpisni dokumentaciji in se ga bo prijavitelj udeležil v navedenem letu.

Naše mnenje je, da je glede na višje stroške izvedbe suhih zidov subvencija upravičena. V primeru Občine Sežana za leto 2022, je za obnovo suhega zida le ta znašala 30% ocenjene vrednosti, vendar največ do 3.000 €. Ocenjena vrednost za adaptacijo porušenega dela suhega zida (to vključuje rušenje, zlaganje, odbiranje in ponovno zidanje) znaša 70 €/m², za ponovno izgradnjo kraškega suhega zidu (to vključuje zidanje zidu, kjer je nekoč dejansko že obstajal) pa 40 €/m².

Za določitev ustrezne rešitve oziroma pripravo predloga predlagamo sestanek pri županu.

Miloš Protić

1. *Vaščane vasi Šmartno zanima, kako poteka projekt ureditve parkirišča in javnih sanitarij v Šmartnem. Predlaga, da se občane seznanijo z objavo na spletni strani Občine Brda.*
2. *Glede suhogradnje zidov predlaga, da se poišče primerno lokacijo (deponijo) za zbiranje kamenja za bodočo suhogradnjo zidov.*
3. *Ga. Karin Lavin, ki je izvedla izobraževanje o suhih zidovih in ohranjanju kulturne krajine ima željo, da bi se našlo lokacijo, kjer bi se testno obnovilo en tak zid. Z njihove strani bi temu prisostvovali tudi dva strokovnjaka, sicer za gradnjo kraškega zidu in predstavniki, ki so se udeležili tega dogodka in poznajo briško suhogradnjo zidov.*

1. Dejan Rusjan – Oddelek za okolje in prostor

Povedati moramo, da smo razpisali izvedbo ureditve 1. faze parkirišča v Šmartnem (brez sanitarij) in prejeli eno samo ponudbo v višini 556.690,44 €, ki pa znatno presega razpoložljiva sredstva v proračunu v višini 333.202,86 €. Glede na znatno povišanje cen gradbenih storitev oziroma preseganje razpoložljivih sredstev sklenitev pogodbe ni možna in bo potrebno ponovno razpisati izvedbo del 1. faze. Pred tem je potrebno omejiti obseg del ali pa zagotoviti dodatna sredstva bodisi iz razpisa ali na račun ukinitve drugih projektov.

2. Dejan Rusjan – Oddelek za okolje in prostor

Splošno pravilo pri gradnji je, da deponijo zagotovi investitor ali izvajalec in sicer na območju gradbišča, ker gradbeni material ni možno odlagati kjerkoli. V kolikor investitor nima druge možnosti lahko občino zaprosi za soglasje za začasno deponijo na javnih površinah, če so te na razpolago. Če suhozid gradi vaška skupnost, kot je to način v nekaterih kraških občinah, potem vaška skupnost v dogovoru z občino poskrbi za začasno deponijo materiala.

3. Dejan Rusjan – Oddelek za okolje in prostor

Kot smo že omenili, je praksa na Krasu (recimo Občina Komen), da prostovoljci iz vaške skupnosti pod mentorstvom konzorcija gradijo suhozide na javnih površinah. Tudi v Občini Brda bi lahko suhozide gradili na podoben način. Namreč takšna gradnja zahteva veliko delovnih ur (z izvajalci pride to zelo drago), zato se na Krasu to izvaja s prostovoljci. Naj vaške skupnosti in krajevna skupnost ter drugi zainteresirani predstavniki pripravijo predloge sanacij. Naš predlog sanacije bi lahko bil porušeni del kamnitega zidu na Humu – nasproti h. š. 8D.

Nika Prinčič

1. *Kako poteka financiranje razširjenega programa na OŠ Alojza Gradnika Dobrovo, saj včasih ima šola veliko stisko s prevozom otrok na določena tekmovanja. Kot je seznanjena so zelo velike razlike med občinami oz. šolami.*
2. *Predlaga, da se postavi dodatne označevalne table za turistične znamenitosti Brd na ključnih mestih v občini (npr. na poti iz Nove Gorice proti Humu).*

1. Nika Fabricijo Jug – Oddelek za splošne zadeve in družbene dejavnosti

Vprašanje je bilo posredovano ravnatelju OŠ Alojza Gradnika Dobrovo in prejeli smo sledeči odgovor:

»Spoštovani,

zahvaljujem se vam za postavljeno svetniško vprašanje na temo financiranja razširjenega programa na OŠ Alojza Gradnika Dobrovo.

Razširjen program

Namen razširjenega programa osnovne šole je vsem učencem in učenkam omogočiti zdrav in celostni osebni razvoj, ki sledi njihovim individualnim zmožnostim, interesom, talentom in potrebam.

Razširjeni program osnovne šole omogoča tudi bolj poglobljeno spoznavanje učencev in prispeva k medsebojnemu sodelovanju in razvijanju kakovostnih odnosov med strokovnimi delavci in učenci, kar pomembno pripomore k večji motiviranosti obojih za doseganje ciljev osnovnošolskega programa v celoti.

V razširjeni program se učenci vključujejo prostovoljno.

Razširjeni program obsega:

- **podaljšano bivanje**, ki je organiziran za učence od 1. do 5. razreda,
- **jutranje varstvo**, ki se ga organizira za učence 1. razreda;
- **dodatni pouk** se organizira za učence, ki pri posameznih predmetih presegajo določene standarde znanja;

- **dopolnilni pouk** se organizira za učence, ki potrebujejo pomoč pri učenju;
- **interesne dejavnosti** za razvijanje različnih interesov učencev;
- pouk **neobveznih izbirnih predmetov**.

OŠ Alojza Gradnika Dobrovo v okviru neobveznih izbirnih predmetov organizira:

- učenje prvega tujega jezika (angleščina) za učence 1. razred,
- učenje drugega tujega jezika (italijanščina) za učence od 4. do 6. razreda in
- izvajanje pouka športnih vsebin za učence od 4. do 6. razreda.

Zgoraj naštetih dejavnosti so sistemizirane v skladu s Pravilnikom o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole in se v celoti financirajo s strani MVI.

Tekmovanja

Šolska tekmovanja iz znanja spodbujajo pri učencih zanimanje za poglobljeno spoznavanje in širjenje znanja na posameznih področjih. Namenjena so širjenju obzorja, spodbujanju nadarjenih, poglobljanju znanja in razvoja veščin samostojnega raziskovalnega dela.

Šolska tekmovanja iz znanja so v šolskem prostoru posebnost z vidika organizacije, saj se izvajajo pod okriljem zunanjih organizatorjev in ne šol. Hkrati pa šole zagotavljajo mentorje tekmovalcem in priprave na tekmovanja. Izvedba šolske stopnje tekmovanja se odvija na šoli, medtem ko državno stopnjo tekmovanja organizatorji običajno izvedejo na eni lokaciji za vse tekmovalce.

Šolska tekmovanja iz znanja ponujajo različni organizatorji in so zelo raznolika. Najobsežnejši pregled šolskih tekmovanj ponujata [Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije \(DMFA\)](#) in portal [Tekmujem.si](#).

Sofinanciranje šolskih tekmovanj

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje sofinancira le nekatera tekmovanja, ki jih ponujajo organizatorji, in sicer **seleksijska** in **interesna** tekmovanja. Ta tekmovanja so izbrana na javnem razpisu, ki ga na podlagi [Pravilnika o sofinanciranju šolskih tekmovanj](#) ministrstvo objavi predvidoma vsaka tri leta za obdobje treh let.

Med seleksijska tekmovanja se uvrščajo tekmovanja, ki so povezane z učnimi načrti oziroma s katalogi znanj (jeziki, zgodovina, geografija, matematika, fizika, tehnika in tehnologija, računalništvo in informatika, astronomija, logika, kemija, biologija). Seleksijska tekmovanja so dogodki najvišje kakovosti, dosežki učencev na takšnih tekmovanjih pa se uvrščajo med izjemne dosežke.

Interesna tekmovanja so prvenstveno namenjena popularizaciji različnih področij znanja in spretnosti, podpori in širjenju interesa za deficitarna področja in podobno. Pravilnik jih ne zavezuje, da izpolnjujejo tako zahtevne pogoje kot seleksijska: nimajo na primer omejitve zaračunavanja kotizacij, števila tekmovalcev na državni ravni in zahteve po več stopnjah tekmovanja.

V skladu z Letnim delovnim načrtom šole 2023/2024 za naše učencev skupaj organiziramo 24 različnih tekmovanj, ki so v veliki večini sofinancirana s strani MVI.

Sodelovanje na tekmovanjih

Nabor tekmovanj se določi z LDN šole za vsako leto posebej. Sodelujoči učenec in mentor morata pri tem upoštevati Varnostni načrt za izvedbo dejavnosti šole ter Pravila tekmovanja, ki jih ima posamezen izvajalec zapisana v internih pravilih tekmovanja.

Varnostni načrt za izvedbo dejavnosti šole med drugim določa, da:

- odgovornost za posamezne tekmovalce med potjo na in iz tekmovanja prevzamejo starši ali skrbniki,
- v primeru večjega števila tekmovalcev odgovornost za tekmovalce med potjo na in iz tekmovanja prevzame šola oz. pooblaščen spremljevalec učencev, ta mora od staršev predhodno pridobiti njihovo pisno pooblastilo,
- za prevoz »skupine otrok« - do najmanj 5 otrok na tekmovanje šola ne prevzema organizacije prevoza,
- prevoz »skupine otrok« se s strani šole izvede le, če se tekmovanja udeleži 6 ali več otrok in starši zanje izdajo pisno soglasje.

Uroš Kobal, ravnatelj

2. Tina Novak Samec – direktorica ZTKMŠ Brda

V Brdih že imamo postavljene informativne table na več lokacijah in sicer: mejna prehoda Neblo in Vipolže ter Vrhovlje. Gre za stare table, ki so NUJNO potrebne prenove. Dodatno so postavljene novejša table s ponudniki in znamenitostmi na Dobrovem ob Gradu Dobrovo, v Šmartnem, v Gonjačah ter ob Vili Vipolže. Dve tabli z znamenitostmi ter vrisanimi kolesarskimi potmi brez ponudnikov so v Kozani ter v Fojani. Ob izgradnji nove obvoznice se je odstranila informativna tabla na izvozu proti Brestju.

Na relaciji Podsabotin – Kojško smo preverili možnosti postavitve novih tabel. Možne so tri lokacije: Podsabotin na parkirišču pri pokopališču, na novi obvoznici na počivališču pod ostrim ovinkom pod Brestjem ter na parkirišču ob krožišču v Kojškem.

V kolikor se v proračunu zagotovi potrebna sredstva predlagam primarno zamenjavo treh starih tabel v Neblem, Vipolžah in na Vrhovlju, kot tudi postavitev dveh novih tabel in sicer v Podsabotinu na parkirišču ob pokopališču ter na parkirišču ob krožišču v Kojškem. Ponudbe za izdelavo in grafične mutacije tabel smo že pridobili.

Damjan Birtič

Čiščenje vodnih jarkov predvsem na območju, ki je bilo aglomerirano v spodnjem delu reke Reke. Jarki naj bi služili predvsem za razbremenitev glavnega toka reke oz. za sprotno drenažo površinskih voda, ki so v pretežni meri zaraščeni oz. tam je že kar precej usedlin in ne služijo več svojemu namenu. Tudi ob priliki zadnjih večjih nalivov, ko je voda poplavljala, najeda tudi ceste oz. infrastrukturo tako, da je že več kot 30 let zanemarjena. Kar nekaj lastnikov kmetijskih zemljišč pa tudi tistih, ki vstopajo na te površine se je nanj obrnilo s prošnjo, da se začne stvar urejati. Pred kratkim je bil eden od teh jarkov pod Casinojem v Neblem v celoti očiščen vendar je ostalo samo pri temu. Poziva, da se pozove pristojne službe k ureditvi tega območja v celoti in da se bolj sistematično pristopi k čiščenju teh površin.

Dejan Rusjan – Oddelek za okolje in prostor

Odvodne jarke je dolžan vzdrževati lastnik zemljišča na katerem se jarek nahaja. Če nam posredujete natančne podatke o lokaciji jarkov potem lahko preverimo lastništvo in ugotovimo, kdo je pristojen za vzdrževanje.

Vilko Prinčič

V Dolnjem Cerovem že skoraj dva meseca ne gori javna luč. Do njega je prišla informacija, da podjetje Petrol d. d. ne izvaja del, saj so razporejeni na poplavna območja. Zanima ga, ali ta informacija drži? Glede na to, da opravljajo koncesijsko dejavnost, bi moralo delo potekati nemoteno.

Uroš Bensa – Oddelek za okolje in prostor

Informacija ne drži. Koncesionar Petrol d. d. izvaja javno službo skladno s koncesijsko pogodbo. Res pa je, da je prišlo v mesecu decembru do menjave glavne linije NN omrežja s strani Elektro Primorske in je kasneje prišlo do izpada celotne linije javne razsvetljave na tem odseku. V mesecu januarju je bila napaka odpravljena.

Lilijana Kastelic

Glede na zaporo ceste na relaciji Dobrovo – Vipolže, ki traja že kar nekaj časa sprašuje, kakšen je plan sanacije plazu in v kakšnem času je možna sprostitev prometa vsaj enosmerno. Občani namreč pričakujejo, da se to uredi čim prej, saj je zapora moteča, predvsem za občane, ki dnevno prehajajo to območje.

Dejan Rusjan – Oddelek za okolje in prostor

Glede sanacije plazu pri Dobrovem povemo sledeče:

- da je bil izdelan načrt sanacije celotnega plazu, ki obsega tudi ponovno vzpostavitev teras na kmetijskih površinah, kar pa ni v pristojnosti občine
- da se občina dogovarja z lastnikom kmetijskega zemljišča glede izvedbe sanacije
- da občina išče možnost financiranja sanacije s strani pristojnega ministrstva za odpravljanje posledic naravnih nesreč
- da je občina s polovično zaporo ceste z odstopom prednosti že odprla promet v območju plazu
- da je izvedba sanacije plazu možna v suhem obdobju, ko bo teren ustrezno izsušen

Robert Feri

1. **Predlaga, da se problematika ureditve javnih sanitarij v Šmartnem reši do začetka turistične sezone. Obstaja več različnih možnosti ureditve javnih sanitarij. V kolikor do realizacije ne bo prišlo bi bilo potrebno razmisliti o začasni možni rešitvi, ureditvi sanitarij v Hiši kulture s posebnim vhomom. Meni namreč, da Šmartno resnično ne sme več ostati brez javnih sanitarij.**
2. **S strani občanov je bilo podano vprašanje o morebitni širitvi parkirišča pri Vili Vipolže. Predlaga še, da se uredi oz. obnovi cestišče od bencinskega servisa do Vile Vipolže oz. vsaj pripravi študija izvedljivosti.**

1. Dejan Rusjan – Oddelek za okolje in prostor

V Šmartnem se za te potrebe uporablja WC v Hiši kulture. Dostop do sanitarij v Hiši kulture je možen le preko obstoječega vhoda skozi stopnišče. Pristojne službe na občini že zagotavljajo periodično čiščenje prostorov sanitarij, zaposlene na TIC-u pa vsakodnevno odpiranje in zapiranje vhoda, dogovorjeno pa je tudi odpiranje sanitarij, ko je TIC zaprt.

2. Dejan Rusjan – Oddelek za okolje in prostor

Pri sami Vili Vipolže ni VEČ kaj dosti prostora za širitev parkirišča. Če hočemo res znatno povečati število parkirnih mest je edina rešitev izvedba parkirišča v športnem parku Vipolže, kjer je predvidenih preko 130 parkirnih mest. Občina je zanj že pridobila gradbeno dovoljenje, zemljišče je že občinsko, za izvedbo bi na podlagi projektantskega predračuna potrebovali cca 500.000 € in zadeva je takoj izvedljiva. Omenjeno parkirišče je od vile oddaljeno cca 700 m. V primeru večjih prireditev se organizira prevoz iz športnega parka do vile. O možnih dolgoročnih ureditvah manjših parkirišč v samem naselju Vipolže smo vam že podali odgovor na pobudo svetnika Jurija Špacala (6. redna seja) in sicer pri pokopališču, ki je cca 500 m stran ter ob javni poti proti nogometnem igrišču cca 350 m stran (cca 18 parkirišč). V obeh primerih zemljišče ni v lasti občine, v drugem primeru niti ni zagotovljena ustrezna namenska raba zemljišča, kar pomeni, da ni možno takoj graditi.

V letošnjem letu ni predvidena obnova vozišča od bencinskega servisa do vile.

Goran Simčič

1. ***Glede zapore ceste Dobrovo – Vipolže predlaga, da se uredi delna zapora s semaforjem ter postavi ograja, na drugi lokaciji pa naj se postavijo table za označevanje ovir na cesti.***

2. ***Pripravi naj se popis in določi število kontejnerskih mest po vaseh.***

1. Dejan Rusjan – Oddelek za okolje in prostor

Povemo, da je občina s polovično zaporo ceste z odstopom prednosti odprla promet v območju večjega plazu.

2. Tjaša Simčič – Oddelek za okolje in prostor

Po Uredbi o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 33/17, 60/18 in 44/22 – ZVO-2) je zbiralnica, katero sestavljajo zabojniki za papir, steklo, embalažo, mešane odpadke in biološke odpadke, potrebna v naseljih s 300 prebivalci in več. Po drugih vaseh, se, po določenih te uredbe, postavi samo manjša prevzemna mesta z zabojniki za mešane komunalne odpadke in bio odpadke.

Torej, po določenih te uredbe bi bile zbiralnice v Brdih urejene zgolj v vaseh Dobrovo, Kozana in Vipolže, saj zgolj te izpolnjujejo mejnik 300 prebivalcev.

Ker pa je tako podjetju Komunala Nova Gorica d. d. kot tudi Občini Brda zasledujoč trajnostne cilje in dostopnosti storitve odlaganja odpadkov, pa tudi upoštevajoč vedno boljši odnos občanov do ustreznega odlaganja odpadkov, v interesu čim boljše ločevanje odpadkov, smo po Brdih postavili veliko več kot je potrebnih zbiralnic (t. i. eko otokov) ter tudi dva zbirna centra.

Zavedamo se, da imamo preveč neurejenih in ne dovolj dostopnih eko otokov. Ravno zato želimo v sodelovanju s krajevno in vaškimi skupnostmi v prihodnje eko otoke bolje urediti in jim poiskati primernejše oziroma boljše lokacije. V ta namen smo skupaj s Komunalo Nova Gorica d. d. že pripravili popis ekoloških otokov ter predlog novega okvirnega števila kontejnerskih mest po vaseh (v prilogi).

Sicer naj še poudarimo, da je pri postavljanju t. i. eko otokov oziroma zbiralnic potrebno upoštevati več pogojev: dostopnost za vozila (tako osebna kot Komunale), raztegnjenost vasi (raztegnjena ali strnjena), morebitno delitev s sosednjo vasjo, lastništvo parcele ter namensko rabo zemljišča (zemljišče mora biti opredeljeno kot stavbno).